provincie :: Utrecht

S T A T E N V O O R S T E L

Datum	: 13 april 2004	Nummer PS	: PS2004BEM12
Dienst/sector	: BMS	Commissie	: BEM
Registratienummer	: 2004CGC000209i	Portefeuillehouder	: Lokker

Titel : jaarlijkse herijking Agenda 2010

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 3

Toelichting pag. 5

Bijlage(n): 3de kwartaalrapportage 2004 programma Agenda 2010 en projecten

Inleiding

Met u is afgesproken om elk jaar, in de aanloop naar de Voorjaarsnota, Agenda 2010 te herijken.
Dat betekent dat nagegaan wordt:

- of de projecten die op Agenda 2010 staan gehandhaafd moeten worden onder die noemer;
- of er reden is nieuwe projecten toe te voegen aan Agenda 2010;
- of er reden is aanvullende kaderstellende uitspraken te doen over Agenda 2010 of de projecten op Agenda 2010.

Uitspraken hierover doen Provinciale Staten, ons college kan daarbij voorstellen doen.
Wij stellen u voor de lijst van projecten op Agenda 2010 te handhaven, met dien verstande dat conform het verzoek van Provinciale Staten om bij het project *Nieuw Wonen* een nieuwe wijk op te pakken naast een bestaande wijk feitelijk een elfde project wordt toegevoegd. Formeel zullen *Ondiep* en *Veenendaal-Oost* beide vallen onder *Nieuw Wonen*, maar in de praktijk zijn dit twee aparte projecten, met elk een eigen projectplan en afzonderlijke verantwoording.

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Utrecht 6 december 2004

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 13 april 2004, dienst/sector BMS, nummer 2004CGC000209i;

Besluiten:

I. De volgende projecten te handhaven van de op 13 april 2004 vastgestelde samenstelling van de Agenda 2010 (inmiddels is er voor een aantal projecten een andere titel genomen):

1. Nieuw Wonen.
2. Hart van de Heuvelrug.
3. Ureka! Utrechtse poort tot kennis.
4. Vrede van Utrecht 2013.
5. De Schammer.
6. Bezoekerscentrum Nieuwe Hollandse Waterlinie.
7. Stichtse Lustwarande.
8. Veenweide.
9. Wandelen in Utrecht.
10. Op de Fiets!

II. De volgende projecten toe te voegen:

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Met u is afgesproken om elk jaar, in de aanloop naar de Voorjaarsnota, Agenda 2010 te herijken. Dat betekent dat nagegaan wordt:

- of de projecten die op Agenda 2010 staan gehandhaafd moeten worden onder die noemer;
- of er reden is nieuwe projecten toe te voegen aan Agenda 2010;
- of er reden is aanvullende kaderstellende uitspraken te doen over Agenda 2010 of de projecten op Agenda 2010.

Uitspraken hierover doen Provinciale Staten, ons college kan daarbij voorstellen doen.
Wij stellen u voor de lijst van projecten op Agenda 2010 te handhaven, met dien verstande dat conform het verzoek van Provinciale Staten om bij het project *Nieuw Wonen* een nieuwe wijk op te pakken naast een bestaande wijk feitelijk een elfde project wordt toegevoegd. Formeel zullen *Ondiep* en *Veenendaal-Oost* beide vallen onder *Nieuw Wonen*, maar in de praktijk zijn dit twee aparte projecten.

In het navolgende worden de projecten nagelopen, waarbij de nadruk ligt op de bedoeling en de aanpak bij elk project en waarbij de actuele stand van zaken wordt opgemaakt.

Nieuw wonen
Het project Nieuw Wonen beoogt op het niveau van een wijk (met een populatie van meer dan 5000 mensen) een zodanige inrichting, stedenbouwkundige opzet, voorzieningenstructuur e.d. te hebben dat we kunnen spreken van een "levensloopbestendige wijk". Bij de keuze van Provinciale Staten is afgesproken om dit te doen voor zowel een bestaande wijk (die ook op de nominatie moet staan van herstructurering) als voor een geheel nieuwe wijk. Bij het project zou het moeten gaan om het formuleren van het programma van eisen van een levensloopbestendige wijk in die concrete situatie, om het maken of bijstellen van het ontwerpen van die wijk, om het mogelijk stimuleren van de implementatie van dat het ontwerp, en om het informeren en activeren van anderen om met de lessen die uit de aanpak van beide wijken getrokken kunnen worden andere wijken gelijksoortig aan te pakken.
Het project is gestart met een voorronde om te komen tot de selectie van geschikte wijken.

De keuze voor Ondiep in Utrecht is succesvol geweest. Met deze wijk en op de manier waarop dit gebeurt, moet zonder twijfel worden doorgegaan.
De keuze voor een tweede wijk bood de nodige leermomenten. Door Provinciale Staten was de opdracht meegegeven om, naast een herstructureringswijk ook een nieuwe wijk aan te wijzen in het kader van *Nieuw wonen*. Als nieuwe wijk kwam na de selectie een nieuw te bouwen wijk in Veenendaal in aanmerking, maar op grond van het overleg dat werd gearrangeerd, bestond aanvankelijk onvoldoende vertrouwen dat dit traject bevredigend kon worden gelopen.

Na een intermezzo, waarbij werd nagegaan of in plaats van een nieuwe wijk een sterk van Ondiep verschillende bestaande wijk in aanmerking zou kunnen komen, bleek dat de voorwaarden om met Veenendaal in zee te gaan bevredigender konden worden vervuld. Omdat het project in Veenendaal volwaardig naast de aanpak in Ondiep moet kunnen functioneren, is een extra projectleider aangesteld.

Zodoende kan invulling gegeven worden aan de kaderstelling van Provinciale Staten: doe zowel een bestaande als een nieuwe wijk.

Hart van de Heuvelrug
Het Hart van de Heuvelrug: een uniek landschap tussen Amersfoort, Soest en Zeist. Maar ook een gebied waar veel te gebeuren staat. Een deel van de militaire terreinen en de zorginstellingen komen vrij voor nieuwe functies. En tegelijk is de druk vanuit de stedelijke gebieden zichtbaar en zal deze nog toenemen door de vraag naar werklocaties en woningen. De provincie wil in samenwerking met de partners in het gebied de kwaliteit van natuur en landschap verbeteren. Het doel van het project is op hoofdlijnen:
Een herkenbare versterking van de natuur in het Hart van de Heuvelrug met herstel van groene verbindingen.
Balans en kwaliteit in de verdere ontwikkeling in het Hart van de Heuvelrug met winst voor zorg, wonen, werken en recreatie.
Hart van de Heuvelrug is voor de provincie een voorbeeldproject van uitvoeringsgerichte planologie. Met behulp van planologische instrumenten dient daadwerkelijk een kwalitatief betere inrichting van het gebied te worden bereikt.

Het project *Hart van de Heuvelrug* is in allerlei opzicht een gecompliceerd project. Veel en uiteenlopende partijen met uiteenlopende agenda's, maar ook de provincie Utrecht vervult verschillende rollen en moet die goed uit elkaar houden. Het project geeft de provincie een regisserende rol, met het oogmerk dat zodanige bestemmingswijzigingen en investeringen in het gebied plaatsvinden, dat de ruimtelijke en landschappelijke invulling van de gebiedsvisie vorm krijgt in wat het hart van de Utrechtse Heuvelrug wordt genoemd.
Het belang van het project wordt onderstreept door de actieve deelname van de Commissaris van de Koningin in het bestuurlijke *Platform*, die daarmee verantwoordelijkheden draagt voor het aansturen van alle actoren waaronder de provincie en die in zekere zin een bemiddelende rol kan bekleden. Dit geeft de projectgedeputeerde de ruimte om de bestuurlijke verantwoordelijkheid te dragen.
Medio 2004 zal een belangrijke mijlpaal worden gepasseerd, met het sluiten van een gebiedscontract, om de gemeenschappelijke visie daadwerkelijk te kunnen implementeren.

Ureka! Utrechtse Poort tot Kennis
Het project Ureka! Utrechtse Poort tot Kennis voorziet in de modernisering van het openbare bibliotheekwerk in de provincie Utrecht, evenals de ontwikkeling van de hiervoor noodzakelijke informatie-infrastructuur. Het doel is als volgt gedefinieerd:
Doel moderniseringsproces: Het realiseren van een nieuw bibliotheekstelsel in de provincie Utrecht. In opdracht van het Rijk voert de provincie de regie over het moderniseringsproces van het bibliotheekwerk door participatie in en facilitering van de stuurgroep en diverse overlegorganen. De provinciale inzet richt zich op:
Oprichting van regionale bibliotheken en omvorming provinciale bibliotheekcentrale.
Stimulering van bibliotheekinhoudelijke vernieuwing (collectionering, deskundigheidsbevordering).
Investeringen in de informatie-infrastructuur.

Doel informatie-infrastructuur: Het verbeteren van de informatiefunctie aan de burger in de provincie Utrecht door bij te dragen aan de totstandkoming van een volwaardige technologische en fysieke infrastructuur voor de openbare bibliotheken in de provincie Utrecht. De provinciale inzet richt zich op:
Aansturing en financiering van ICT van het openbaar bibliotheekwerk.
Stimulering van gemeenten en bibliotheken bij de ontwikkeling van multifunctionele bibliotheekgebouwen.

Gebleken is, dat het project zoals dat op Agenda 2010 werd gezet, tot vernieuwing van de bibliotheekfunctie, alleen een goede kans van slagen heeft als het onlosmakelijk verbonden is met de reorganisatie van het bibliotheekwezen. Deze koppeling is daarom zowel bestuurlijk als in het projectleiderschap gelegd. Uit een oogpunt van projectmatig werken is daarmee een risico geïntroduceerd, maar dat dient geaccepteerd te worden om resultaat te kunnen behalen.

Vrede van Utrecht 2013
Met de Vrede van Utrecht 2013 wil de provincie in samenwerking met stad en regio werken aan de versterking en profilering van de sociaal-culturele infrastructuur, dit op weg naar de volgende twee mijlpalen:

- *Een grootse manifestatie in 2013 ter herdenking van de Vrede van Utrecht (1713).*
- *Utrecht Culturele Europese Hoofdstad (in uiterlijk 2018).*

Provincie en gemeente Utrecht treden in dit project gezamenlijk op als initiatiefnemer. De route op weg naar de 2 mijlpalen (in 2013 en 2018) is overigens even belangrijk als de eindbestemming. Daarom ontwikkelen provincie en stad, samen met lokale, regionale, nationale en Europese partners, een breed meerjarig programma met jaarlijkse activiteiten op het gebied van cultuur en cultureel erfgoed, politiek en wetenschap, economie, toerisme en stedelijke en regionale promotie.
Kortom: het project (meerjarig programma) Vrede van Utrecht legt verbindingen tussen de sociale, fysieke en economische pijlers en daagt uit tot intersectorale samenwerking in regionaal verband. Het programma behelst niet alleen de uitvoering van projecten en evenementen, maar is vooral gericht op blijvende investeringen in de sociaal culturele infrastructuur in de regio. Van fundamenteel belang is ook de Europese samenwerking die in dit programma – met de regio Utrecht net als 300 jaar geleden als middelpunt – zichtbaar betekenis krijgt.

Vrede van Utrecht 2013 fungeert in allerlei opzichten als kapstok. In de eerste plaats, omdat het herdenken van het vredesverdrag van 1713 de inspiratie biedt om in de aanloop naar die herdenking op cultuurhistorisch en cultureel gebied allerlei initiatieven te nemen of impulsen te geven. In de tweede plaats, omdat op langere termijn (2018) Utrecht zich kan kwalificeren als “Culturele Hoofdstad van Europa” wat eveneens een belangrijke betekenis heeft als motor voor culturele impulsen en initiatieven. In de derde plaats, omdat de noemer van “cultuur en cultuurhistorie” ruim wordt genomen. Ook de magneetfunctie van cultuur (in brede zin) op de economische ontwikkeling in de regio en op het toerisme krijgt nadrukkelijk een plaats in het project. Daarnaast speelt – in het kader van de (voorbereidingen) van de herdenking van de Vrede van Utrecht - de samenwerking met andere Europese landen een belangrijke rol in het project.

Deze brede doelstellingen vragen om een strakke programmering; samen met de gemeente Utrecht en de overige samenwerkingspartners (Universiteit, Hogeschool, Kamer van Koophandel, kunstinstellingen etc.) wordt dan ook gewerkt aan de aanscherping van de doelstellingen, het benoemen van concrete (jaarlijkse) thema's en aan de realisatie van projecten die leiden tot een blijvende versterking van de sociaal- culturele infrastructuur in de regio.
Gelet op het integrale karakter van het project is de noodzaak van een geïntegreerde regie overduidelijk; ook de realisatie van één centrale beheers- en uitvoeringsorganisatie is van groot belang (onder verantwoordelijkheid van de beide initiatiefnemers: provincie en gemeente Utrecht).

De Schammer
Doel van het project De Schammer is de realisatie van een recreatieve voorziening met waterberging en natuurversterking tussen Amersfoort en Leusden. De recreatie mag geen aantasting worden van het landelijke karakter van dit Utrechtse deel van Gelderse Vallei: wel behoud door ontwikkeling. Het gaat om een functiecombinatie van recreatie, waterberging en natuurversterking.

De Schammer werd gekozen als project waarbij de provincie het initiatief zou nemen, voor de versterking van de groene en blauwe functies rond Amersfoort, respectievelijk in Eemland. Eerder was het project ook onderdeel van een programma dat was vastgesteld door de gemeente Leusden om vorm te geven aan de toekomst van het buitengebied; bij de prioritering was de gemeente echter niet in staat om dit project te trekken. Het project vergt ook meer partners dan de provincie en de gemeente Leusden en bij het aanpakken van dit project is zodoende ingestoken op nauwe samenwerking met de partners. In het tweede kwartaal van 2004 moet blijken, dat het project op basis van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid (ook financieel) kan worden ondernomen. De betrokkenen bij de provincie menen dat het project voortgezet moet worden. Met de conditie dat de (financiële) verantwoordelijkheid voor realisatie met de partners gedeeld moet worden en dat de provincie niet kan opdraaien voor de gehele investering.

Bezoekerscentrum (Liniecentrum) Nieuwe Hollandse Waterlinie (Fort bij Vechten)
De Nieuwe Hollandse Waterlinie is cultuurhistorisch, maar evenzeer vanuit een oogpunt van ruimtelijke structurering, een dominant element in de provincie Utrecht. Behoud, reconstructie en beheer van de Nieuwe Hollandse Waterlinie gaan de krachten van de provincie ruim te boven. Door de nationale betekenis van de Waterlinie wordt de primaire verantwoordelijkheid door het Rijk gedragen. Maar de provincie voelt zich nadrukkelijk mee verantwoordelijk voor behoud, reconstructie en ontwikkeling van de Waterlinie. Het doel van het project is een aansprekend resultaat neerzetten binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het realiseren van een liniecentrum binnen Fort bij Vechten biedt daarvoor een goede gelegenheid. Dit centrum moet gericht zijn op een breed publiek en aandacht vragen voor de cultuurhistorie, maar ook oog hebben voor de linietoekomst, de natuur en de architectuur en een recreatieve en tevens educatieve functie hebben. Bovendien is het van belang het snijpunt van de Linie en de Limes in beeld te brengen.

Het project is onderdeel van een breder programma voor behoud en herstel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Op dat front zijn recent belangrijke stappen vooruit gezet. Dit vergroot de betekenis van het project, omdat met middelen van het Rijk het herstel van (o.a.) Fort bij Vechten gewaarborgd kan worden. De provincie Utrecht zal de programmerende rol om de Nieuwe Hollandse Waterlinie te behouden en te versterken met enthousiasme oppakken.

De vestiging van een Provinciaal Archeologisch Informatiecentrum (AIC) is gekoppeld geraakt aan het project *bezoekerscentrum* om een doelmatige inzet van middelen te waarborgen.

Ook de koppeling van beide projecten komt binnenkort in een beslissend stadium, als meer helderheid geboden kan worden over de financiële gevolgen van vestiging van het AIC in Fort bij Vechten. Het doorgaan van het Agenda 2010 project is echter onafhankelijk van de besluitvorming over dit AIC.

Stichtse Lustwarande
De Stichtse Lustwarande is het gebied van landgoederen op de as van de Utrechtse Heuvelrug, tussen De Bilt en Rhenen.
Het project is bedoeld om sturing te geven aan de ontwikkeling van de Stichtse Lustwarande, waarbij recht wordt gedaan aan de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van het gebied.

Het project *Stichtse Lustwarande* (dat het karakter heeft van een programma met een aantal deelprojecten) heeft een relatief lange periode gekend van visievorming en oriëntatie. Dit had alles te maken met de start, waarbij het project werd gekenmerkt door doelen, terwijl het nog niet rijp was voor het formuleren van beoogde resultaten. Het project is nu uitgekristalliseerd in een beperkt programma van realiseerbare deelprojecten met herkenbare resultaten. Op die basis concluderen de betrokkenen dat het project moet doorgaan.

Veenweide
Het doel van het project is het behoud van het veenweidelandschap door ontwikkeling van renderende vormen van grondgebruik voortbouwend op de bestaande ervaring van de melkveehouderij en bijdragend aan de kwaliteitsontwikkeling van het landschap.
Daarbij is het beoogde projectresultaat om te komen tot een gebiedscontract met betrekking tot te leveren groene en blauwe diensten, dat het publieke belang van het beheer van natuur, landschap en water door de melkveehouderij financieel tot uitdrukking brengt en de grondgebruikers maximaal ruimte geeft voor innovatief ondernemen in de groene ruimte

Het project *Veenweide* heeft veel tijd genomen om de globale doelen om te zetten in heldere, te bereiken resultaten. Het project is een voertuig om vastgelopen beleid in het veenweidegebied een realistisch perspectief te geven. Daardoor staat het niet zozeer op zichzelf, maar vormt een vitale schakel bij het tegelijk behouden van de waarden van het gebied en het bieden van een voldoende economische basis voor agrariërs om als ondernemer te kunnen blijven opereren. De wijze waarop dit resultaat bereikt moet worden, het sluiten van contracten met een lange looptijd voor het leveren van “groene” en “blauwe” diensten, vertoont spanning met de bedoelingen van Agenda 2010: de financiering van een dergelijke aanpak is immers op termijn niet verzekerd en is eerder aan te merken als structurele financiering (al gebeurt het voor bepaalde tijd) dan als eenmalige investering. Echter, dat is het karakter van het project en dit was vanaf het begin duidelijk. Het ondernemen van deze “pilot” binnen Agenda 2010 betekent, dat op het punt van de financieringsconstructie een concessie wordt gedaan. Om op dit punt het project beheersbaar te houden, is daarom gekozen voor een vrij korte contractperiode.

Wandelen in Utrecht
Het centrale doel van het project is om meer mensen meer aan het wandelen te krijgen in de Provincie Utrecht. Dat kan door wandelpaden te realiseren, zoveel mogelijk samen met anderen, door knelpunten weg te nemen, recht van overpad te creëren, routestructuren te verbeteren en andere middelen aan te wenden om het doel te bereiken.

Het project *wandelen in Utrecht* is een programma van een groot aantal kleine projecten waarmee feitelijk een inhaalslag wordt bewerkstelligd in de kwaliteit en kwantiteit van de wandelinfrastructuur. Dat gebeurt door het aanbieden van routes, het realiseren van voorzieningen die voor wandelaars van belang zijn en het verbeteren van de informatie over wandelmogelijkheden in de provincie enz. Het project heeft daarom een beperkte looptijd; na een inhaalslag moet realisatie van wandelvoorzieningen en het bevorderen van wandelen zodanig op orde zijn, dat de activiteiten duurzaam in de “lijn” kunnen worden opgenomen. Deze aanpak moet er in resulteren dat einde 2006 conclusies worden getrokken over de wijze van voortzetting in de lijn en dat het project tot ongeveer de jaarwisseling 2006/2007 op Agenda 2010 staat.

Op de fiets!
Ontwikkeling van een integraal fietsnetwerk en het bevorderen van het fietsgebruik. Daarbij kan het gaan om het realiseren en verbeteren van fietsverbindingen, zoveel mogelijk samen met anderen, door knelpunten weg te nemen of veiliger situaties te maken, routestructuren te verbeteren en andere middelen aan te wenden om het doel te bereiken.

Op de fiets! is een programma van een aantal deelprojecten waarmee een inhaalslag wordt gemaakt in de kwaliteit en kwantiteit van de fietsinfrastructuur, het aanbieden van routes, het realiseren van voorzieningen die voor fietsers van belang zijn enz. Daardoor zou het project een beperkte looptijd moeten hebben, maar dat kan pas beoordeeld worden als eerst voldoende resultaten zijn geboekt. In eerdere instantie is immers gebleken dat het realiseren van fietspaden en fietsvoorzieningen door de “lijn” niet voldoende resultaten gaf. Als Agenda 2010 project kan het alleen worden afgesloten als de borging in de lijnorganisatie duurzaam verzekerd is, respectievelijk dat aan de lijnorganisatie geschikte condities worden geboden om resultaten te bereiken.

Gedeputeerde staten,

voorzitter, Mr. B. Staal

secretaris, Drs. H.H. Sietsma